

บทที่ ๔

การดำเนินงานของ ก.ม.

องค์กรทางการบริหารงานของ ก.ม.

ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ ๑ ว่า องค์กรบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน
ในมหาวิทยาลัยเรียกว่า คณะกรรมการข้าราชการมหาวิทยาลัย หรือเรียกโดยย่อว่า
ก.ม. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรี (ถ้ามี) เป็นรอง
ประธาน ประธานคณะกรรมการบริหารสภาการศึกษาแห่งชาติ ปลัดบัญชาการสำนักนายก
รัฐมนตรี อธิการบดีทุกมหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง
เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ เป็นกรรมการ ก.ม. มีหน้าที่เกี่ยว
กับการกำหนดอัตราเงินเดือน การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันคัม
การเลื่อนชั้น การโอน การสอบสวน การรักษาวินัย และการออกจากราชการของ
ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยซึ่งแต่ละมหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการในสำนักนายก
รัฐมนตรี ทั้งนี้ มีคณะกรรมการประจำมหาวิทยาลัยเรียกโดยย่อว่า อ.ก.ม. เช่น
ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็มี อ.ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมีคณะกรรมการ
วิสามัญของ ก.ม. เรียกโดยย่อว่า อ.ก.ม. วิสามัญ กระทำการใด ๆ ตามที่ ก.ม.
มอบหมายได้

อ.ก.ม. วิสามัญทำการใด ๆ ตามที่ ก.ม. มอบหมาย

อ.ก.ม. วิสามัญในปัจจุบันมี ๔ คณะด้วยกัน คือ.-

๑. อ.ก.ม. วิสามัญพิจารณาอนุมัติ มีหน้าที่พิจารณาอนุมัติของบุคคลที่จะเข้ารับ
ราชการเป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย มีอำนาจอนุมัติได้ถึงขั้นโท อันคัม ๓
ชั้น ๒๒๐๐ บาท ถ้าสูงกว่านี้ต้องเสนอ ก.ม. เพื่อพิจารณาอนุมัติเป็นกรณี ๆ ไป

อ.ก.ม.วิสามัญพิจารณาคณาคุณวุฒิในปัจจุบันเป็นกรรมการคณะเดียวกันกับ
อ.ก.พ.วิสามัญนักเรียนต่างประเทศของ ก.พ. ซึ่งประกอบด้วยบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน ๒ คน ที่ ก.ม.พิจารณาแต่งตั้งขึ้นกับผู้แทนกระทรวงกวดาโหม ๑ คน ปลัด
กระทรวงการต่างประเทศ เดชาธิการ ก.พ. ผู้อำนวยการกองการศึกษาต่างประเทศ
สำนักงาน ก.พ. และหัวหน้ากองวิชาการสำนักงาน ก.พ.

สำหรับเหตุผลที่กำหนดให้ อ.ก.พ.วิสามัญ นักเรียนต่างประเทศของ ก.พ.
เป็น อ.ก.ม.วิสามัญพิจารณาอัตราเงินเดือนตามคุณวุฒิของ ก.ม. ก็คือ โดยเหตุที่
อัตราเงินเดือนตามคุณวุฒิที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๐๗ ออกตามความ
ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ และอัตรา
เงินเดือนตามคุณวุฒิที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. เป็นอัตราเดียวกัน นอกจากปริญญาโท
และเอก ของประเทศไทย ซึ่งตามกฎกระทรวง ฯ ข้อ ๕ ได้กำหนดไว้สูงกว่าอัตรา
ตามกฎ ก.พ.หนึ่งขั้น หรือเท่ากับปริญญาโท และเอก (เกียรตินิยม) ตามกฎ ก.พ.
แต่ต่อไปนี้ปริญญาโทและเอกไม่มีเกียรตินิยม เพราะมีมาตรฐานสูงเทียบเท่า
เกียรตินิยมอยู่ในตัวแล้ว ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาคณาคุณวุฒิของผู้ที่จะมาเป็นข้าราชการ
มหาวิทยาลัยได้มาตรฐานกับข้าราชการพลเรือนอื่น ๆ ๑) จึงเห็นสมควรแต่งตั้งให้
อ.ก.พ.วิสามัญพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียนฝ่ายพลเรือนในต่าง
ประเทศเป็น อ.ก.ม.วิสามัญพิจารณาคณาคุณวุฒิของผู้ที่จะบรรจุเข้ารับราชการในมหา
วิทยาลัย ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจการแต่งตั้งตามความในกฎกระทรวง ฯ ข้อ ๔.
อ.ก.ม.วิสามัญคณะนี้ ประชุมกันตามปกติที่ห้องประชุมสำนักงาน ก.พ.

๑) มติ ก.ม.เกี่ยวกับเรื่องที่ คือ เป็นหลักปฏิบัติ ในคราวประชุม ครั้งที่
๑/๒๕๐๓ ครั้งที่ ๑/๒๕๐๔ และประกาศคณะกรรมการข้าราชการมหาวิทยาลัย เรื่องตั้ง
อ.ก.ม.วิสามัญพิจารณาคณาคุณวุฒิ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๔ (จากเพิ่มการประชุมคณะ
กรรมการข้าราชการมหาวิทยาลัย (ก.ม.) สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ)

๒. อ.ก.ม.วิสามัญพิจารณาเรื่องการเงินเคลื่อน

ประกอบด้วยผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในราชการ ดังต่อไปนี้ .-

๒.๑ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็น ประธาน อ.ก.ม.

๒.๒ เลขาธิการ ก.พ. หรือผู้แทน เป็น อ.ก.ม.

๒.๓ ผู้แทนสำนักงบประมาณ เป็น อ.ก.ม.

๒.๔ ผู้อำนวยการกองการเงินเคลื่อน
กรมบัญชีกลาง หรือผู้แทน เป็น อ.ก.ม.

๒.๕ เลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ เป็น อ.ก.ม.

และเลขาธิการ

๒.๖ ผู้แทนสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ เป็น อ.ก.ม.

และผู้ช่วยเลขาธิการ

อ.ก.ม.วิสามัญคณะนี้มีสถานที่ประชุมกันตามปกติ ที่ห้องประชุมสำนักงาน
สภาการศึกษาแห่งชาติ และมีหน้าที่ ดังนี้ .-

- พิจารณากลับกรองการเลื่อนชั้นข้าราชการชั้นเอก เป็นชั้นพิเศษ
- พิจารณากลับกรองการกำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นเอก
เป็นชั้นพิเศษ
- พิจารณากลับกรองการเลื่อนอันดับและชั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ
- พิจารณากลับกรองการบรรจุบุคคลเข้ารับราชการในฐานะเป็นผู้
ทรงคุณวุฒิ
- พิจารณาและอนุมัติการกำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นจัตวา
เป็นชั้นตรี ชั้นตรีเป็นชั้นโท และชั้นโทเป็นชั้นเอก
- พิจารณาและอนุมัติการกำหนดอันดับของอัตราเงินเดือนให้สูงขึ้น
ในกรณีธรรมดา (กล่าวคือ การเลื่อนเงินเดือนต้องไม่เกินสองขั้น
และอัตราที่กำหนดใหม่ต้องเป็นขั้นต่ำของอันดับ)

- พิจารณาและอนุมัติการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการบรรจุ การโยกย้ายอัตราเงินเดือน การยุบอัตราเงินเดือนจากชั้นสูงลง เป็นชั้นที่ต่ำกว่า เป็นการชั่วคราว (นอกจากอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นพิเศษ)
- พิจารณาและอนุมัติการบรรจุข้าราชการวิสามัญตามคุณวุฒิ
- พิจารณาและอนุมัติการกำหนดการเทียบชั้นของข้าราชการวิสามัญให้สูงขึ้น
- พิจารณาและอนุมัติ เพื่อกำเนนการออกกฎกระทรวงสำหรับเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ตามที่ ก.ม.มอบหมาย ^{๒)}

๓. อ.ก.ม.วิสามัญพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับตำแหน่งที่ต้องแต่งตั้งจาก
ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นพิเศษบางตำแหน่ง มีหน้าที่พิจารณาผลงานวิจัยของผู้ที่จะ
 ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นพิเศษและ
 กิจการอื่นใดตามที่ ก.ม.มอบหมาย ประกอบด้วยบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๘ คน ที่
 ก.ม.พิจารณาแต่งตั้งขึ้น

๒) มติ ก.ม.เกี่ยวกับเรื่องตงถือเป็นหลักปฏิบัติ ในคราวประชุมครั้งที่
 ๒/๒๕๐๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๐๗ และประกาศคณะกรรมการข้าราชการมหาวิทยาลัยเรื่องตั้ง
 อ.ก.ม.วิสามัญพิจารณาการเลื่อนชั้น อันดับและชั้นเงินเดือนข้าราชการมหาวิทยาลัย
 ลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๔ (จากแฟ้มการประชุมคณะกรรมการข้าราชการมหาวิทยาลัย
 (ก.ม.) สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ)

เหตุผลในการตั้ง อ.ก.พ.วิสามัญคณะนี้ขึ้นมาก็คือ เนื่องจากการพิจารณาอนุมัติกำหนดตำแหน่งที่แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นพิเศษบางตำแหน่ง เช่น รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ชั้น ๑ ศาสตราจารย์ชั้น ๒ เป็นต้น จะต้องพิจารณาดลงาน เช่น การวิจัยหรือผลงานด้านอื่น ๆ ของผู้เสนอขอโดยละเอียดถี่ถ้วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของ อ.ก.ม.วิสามัญพิจารณาการเลื่อนชั้น อันคับและสิ้นเงินเคื่อน และเพื่อให้การพิจารณาตำแหน่งดังกล่าว เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ จึงเห็นสมควรให้มี อ.ก.ม.คณะนี้ขึ้นอีกคณะหนึ่ง เพื่อให้บุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมจริง ๆ เพราะตำแหน่งดังกล่าวมิได้ขึ้นอยู่กับอัตราเงินเคื่อนเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับผลงานของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งเป็นสำคัญ ๓)

๔. อ.ก.ม.วิสามัญเกี่ยวกับวินัย มีหน้าที่พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวินัยของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และกิจการอื่นตามที่ ก.ม.มอบหมาย ประกอบด้วยบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๖ คน ที่ ก.ม.พิจารณาแต่งตั้งขึ้น กับเลขาธิการ เลขาธิการคุรุสภา เลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการเรื่องรารองทุกข ผู้อำนวยการกองวินัยและนิติการ สำนักงาน ก.พ. ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองวินัยและนิติการ สำนักงาน ก.พ.

๓) มติ ก.ม.เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องถือเป็นหลักปฏิบัติ และรายงานการประชุม อ.ก.ม.วิสามัญพิจารณาเลื่อนชั้น อันคับ และสิ้นเงินเคื่อนข้าราชการมหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๙/๒๕๐๔ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๐๔ หน้า ๕๓, ประกาศคณะกรรมการข้าราชการมหาวิทยาลัยเรื่อง ตั้ง อ.ก.ม.วิสามัญเกี่ยวกับตำแหน่งที่แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษบางตำแหน่ง ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕, (จากแฟ้มการประชุมคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนมหาวิทยาลัย (ก.ม.) ของสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ).

อ.ก.ม.วิสามัญคณะนี้ประชุมกันตามปกติที่ห้องประชุมสำนักงาน ก.พ. เพราะเป็นคณะเดียวกันกับ อ.ก.พ.วิสามัญพิจารณาเรื่องวินัยข้าราชการของ ก.พ. เหตุผลที่ใช้อนุกรรมการคณะเดียวกันทั้งของ ก.ม. และ ก.พ. ก็เพราะว่าบทบัญญัติเรื่องวินัยข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยใช้ตัวกฎหมายหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนเหมือนกันกับเรื่องวินัยข้าราชการพลเรือนโดยทั่วไป ตามบทบัญญัติในข้อ ๒๖ แห่งกฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๐๗ ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่ให้ฯ ข้อบัญญัติเรื่องวินัยการสอบสวน การรักษาวินัยและกฎ ก.พ. หรือระเบียบที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๗ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยด้วย^{๔)}

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า อ.ก.ม.วิสามัญกระทำการใด ๆ นั้นเป็นองค์กรทางการบริหารงานบุคคลของ ก.ม. ตามแต่เรื่องที่ ก.ม. จะได้มอบหมายให้เป็นผู้ปฏิบัติเป็นเรื่อง ๆ ไป แต่ละคณะก็มีเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานไปคนละด้าน สำหรับเรื่องที่อยู่ในอำนาจของ ก.ม. ที่จะมอบหมายให้ใด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระกิจของ ก.ม. เมื่อปฏิบัติการในเรื่องหนึ่งเรื่องใดไปแล้วจะต้องนำเสนอ ก.ม. เพื่อทราบสำหรับเรื่องที่ ก.ม. มอบหมายให้อนุมัติไปได้ และหรือเพื่อให้ ก.ม. อนุมัติอีกชั้นหนึ่งเพราะว่า อ.ก.ม.วิสามัญเองไม่มีอำนาจอนุมัติสำหรับเรื่องเช่นนี้ได้และ ก.ม. จะมอบหมายให้อนุมัติไม่ได้เนื่องจากกฎหมายกำหนดไว้ให้ ก.ม.

^{๔)} มติ ก.ม. เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องถือเป็นหลักปฏิบัติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๐๘ และประกาศคณะกรรมการข้าราชการมหาวิทยาลัย (ก.ม.) เรื่องตั้ง อ.ก.ม. วิสามัญเกี่ยวกับวินัย ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๔ (จากเพิ่มเติมการประชุมคณะกรรมการข้าราชการมหาวิทยาลัย (ก.ม.) สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ)

เป็นผู้อนุมัติเป็นแต่ ก.ม.มอบหมายให้เป็นผู้พิจารณาถ่วงถ่วงเสียขั้นหนึ่ง
ก่อนว่า เรื่องนั้นมีเหตุผลตนปลายเป็นอย่างไรและสมควรที่จะอนุมัติหรือไม่อนุมัติ
อย่างไร เช่น เป็นต้นว่า ในการพิจารณาบรรจุราชการจากบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ
ตามความในข้อ ๑๒ แห่งกฎกระทรวงฯ หรือการพิจารณาอัตราเงินเดือนตามคุณวุฒิ
สำหรับรายที่กำหนดให้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๓ ชั้น
๒๖๐๐ บาท เป็นต้น อ.ก.ม.วิสามัญไม่มีอำนาจพิจารณาและอนุมัติได้เองจะต้องนำ
เสนอ ก.ม.อนุมัติให้เป็นราย ๆ ไปตามบทบัญญัติในกฎกระทรวงฯ ข้อ ๕ และ
ข้อ ๑๒ ซึ่งบัญญัติไว้ชัดแจ้งว่าให้เป็นอำนาจของ ก.ม.เท่านั้น ที่จะเป็นผู้อนุมัติ
ครั้งนี้ เป็นต้น

อ.ก.ม.ประจำมหาวิทยาลัย

อนุกรรมการ ก.ม.ประจำมหาวิทยาลัย ที่เรียกโดยย่อว่า อ.ก.ม.
ประจำมหาวิทยาลัย นั้น มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามความในกฎกระทรวงฯ
ที่เป็นอำนาจที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงฯ เช่น เป็นต้นว่ามีหน้าที่ช่วย ก.ม.ปฏิบัติ
การตามกฎกระทรวงฯ เช่น ช่วยจัดการสอบแข่งขัน กำหนดหลักสูตรการสอบ
คัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการตามกฎกระทรวงฯ พิจารณาอนุมัติการรับโอน
ข้าราชการชั้นเอกลงมา พิจารณาให้ข้าราชการออกจากราชการฐานหย่อนความ
สามารถ ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ปกครองในหน้าที่ และฐานมี
มลทินหรือมัวหมอง พิจารณาอุทธรณ์การถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก และให้ออก
เพราะกระทำผิดวินัย เป็นต้น จะเห็นได้ว่าอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.ม.ประจำ
มหาวิทยาลัยนี้ เป็นอำนาจหน้าที่การปฏิบัติงานในเรื่องที่รองลงมาจากอำนาจ
หน้าที่ของ ก.ม.และ อ.ก.ม.วิสามัญตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ ตาม
ลำดับ

สถานที่ทำงานของ ก.ม.

ในปัจจุบัน ก.ม. ไม่มีสำนักงานของตนเองดังเช่น ก.พ. มีสำนักงาน ก.พ. เป็นสำนักงานของตน แต่ไปอาศัยสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ เป็นสถานที่ทำงาน เป็นที่ทำงานฝากให้ทำ การที่ไปอาศัยสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติเป็นสำนักงานได้ ก็เพราะเหตุว่าเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติเป็นกรรมการ และเลขาธิการของ ก.ม. งานต่าง ๆ ที่เป็นงานหนังสือของ ก.ม. จะต้องผ่านกรรมการและเลขาธิการ ก.ม. พิจารณาถกแถลงก่อนให้ความเห็นเสียขั้นหนึ่งก่อน ฉะนั้น ในเมื่อกรรมการและเลขาธิการของ ก.ม. มีตำแหน่งราชการประจำ เป็นเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ จึงได้เอางานฝากอีกหน้าที่หนึ่งของ ก.ม. ไปทำที่นั่นด้วยในทางปฏิบัติที่แท้จริงกรรมการและเลขาธิการได้อาศัยเจ้าหน้าที่ของหน่วย ก.ม. ซึ่งตั้งขึ้นเป็นการภายใน โดยใช้เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นข้าราชการของแผนกประมวลสถิติและชีวประวัติ สำนักงานเลขาธิการ สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ให้อีกหน้าที่หนึ่ง ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจและตำแหน่งหน้าที่ของเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้มอบหมายให้ปฏิบัติงานของหน่วย ก.ม. จึงดำเนินไปได้เพราะ ก.ม. ยังไม่มีการแบ่งส่วนราชการ สถานที่ทำงานที่เป็นสำนักงานตลอดจนอัตรา กำนัดข้าราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นของตนเอง แต่อย่างไรทั้งสิ้น แม้ว่าจะได้มีการจัดตั้ง ก.ม. ขึ้นมาเป็นเวลา ๑๒ ปี เศษแล้วก็ตาม

เจ้าหน้าที่ของหน่วย ก.ม.

ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ของหน่วย ก.ม. ดังกล่าวมีอยู่ ๑๐ คน รวมทั้งหัวหน้าหน่วยด้วย เจ้าหน้าที่ของหน่วย ก.ม. นี้เป็นข้าราชการของแผนกประมวลสถิติและชีวประวัติ สำนักงานเลขาธิการ สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติทั้งสิ้น ซึ่งนอกจากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำในแผนกประมวลสถิติและชีวประวัติแล้ว ยังจะต้องปฏิบัติหน้าที่ทางหน่วย ก.ม. อีกด้วย ซึ่งได้มีการกำหนดหน้าที่และแบ่งสายทางค้ำหน่วย ก.ม. เป็นการภายในกันขึ้นเอง ดังนี้ .-

หน้าที่การงานของหน่วย ก.ม.

๑. รวบรวมข้อมูลรายละเอียดศึกษาปัญหา และวิธีการในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย เสนอให้คณะกรรมการ ก.ม. และ อ.ก.ม. วิสามัญ ที่ ก.ม. มอบหมาย พิจารณากำหนดเป็นนโยบาย มาตรฐานและระเบียบวิธีปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยเป็นไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ และใช้อัตรากำลังให้เหมาะสม และเป็นประโยชน์มากที่สุด

๒. รักษามาตรฐานและระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พิจารณาการออกกฎ ก.ม. ระเบียบและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบรรจุ แต่งตั้ง และตรวจสอบการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ให้สอดคล้องและเป็นไปตามระเบียบปฏิบัติที่กำหนดไว้

การจัดสายงาน

สายงานที่ ๑ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการทั่วไปที่เป็นส่วนกลางของหน่วย เช่น งานสารบรรณ งานเกี่ยวกับการเตรียมการประชุม ก.ม. และ อ.ก.ม. วิสามัญ จัดทำและรักษาทะเบียนประวัติข้าราชการมหาวิทยาลัย ตรวจสอบคำสั่ง บันทึกการเปลี่ยนแปลงของอัตรากำลังลงในบัญชีขอถือจ่ายเงินเคื่อน (แบบ จ.๑๔) ของมหาวิทยาลัยทุกแห่ง ในสายงานที่ ๑ นี้ แบ่งออกเป็นงานย่อย ๆ ดังนี้ .-

๑.๑ งานสารบรรณและการประชุม

๑.๒ งานทะเบียนประวัติข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย มีเจ้าหน้าที่รวมทั้งสิ้น ๓ คน . รวมทั้งเจ้าหน้าที่คนหนึ่งผู้เป็นหัวหน้าสายงานด้วย

สายงานที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยเป็นเจ้าหน้าที่ชั้นต้นรวบรวมคำขอของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการพิจารณาคุณวุฒิ การกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเคื่อน การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนชั้นเงินเคื่อน การโอน การเทียบอัตราเงินเคื่อน การพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับวินัยตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติของ ก.ม. โดยแบ่งความรับผิดชอบเป็นกลุ่มมหาวิทยาลัย ดังนี้ .-

- สายงานที่ ๒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 มีเจ้าหน้าที่รวมทั้งสิ้น ๒ คน รวมทั้งเจ้าหน้าที่คนหนึ่งผู้เป็นหัวหน้าสายงานด้วย
- สายงานที่ ๓ มหาวิทยาลัยมหิดล
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร
 มีเจ้าหน้าที่รวมทั้งสิ้น ๒ คน รวมทั้งเจ้าหน้าที่คนหนึ่งผู้เป็นหัวหน้าสายงานด้วย
- สายงานที่ ๔ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 มีเจ้าหน้าที่รวมทั้งสิ้น ๒ คน รวมทั้งเจ้าหน้าที่คนหนึ่งผู้เป็นหัวหน้าสายงานด้วย ๕)

คุณวุฒิและความรู้ในด้านการบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ของหน่วย ก.ม.

จากการตรวจสอบสมุดประวัติราชการของเจ้าหน้าที่หน่วย ก.ม. ทั้ง ๑๐ คน
 ปรากฏว่าไม่มีผู้ใด (รวมทั้งหัวหน้าหน่วย) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านวิชาการบริหาร

๕) รายงานการประชุมการแบ่งสายงาน หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงาน
 ก.ม. สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๑๕ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๑๕
 ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ (โรเนียว) หน้า ๑ - ๓.

งานบุคคลทั้งในประเทศ หรือจากต่างประเทศ แม้แต่คนเคี้ยว คงมีความรู้ความถนัด
 เช่น ปรินซิพัลติคทางนิติศาสตร์ ทางเศรษฐศาสตร์ หรือทางอักษรศาสตร์ เป็นต้น
 และยิ่งไปกว่านั้นการบริหารงานบุคคลแก่เจ้าหน้าที่เหล่านั้นยังไม่เคยชินกับ ก.ม. แต่อย่างใด
 อีกด้วย เนื่องจากเจ้าหน้าที่เหล่านั้นเป็นข้าราชการของสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ
 ถึงกล่าวแล้ว การบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่เหล่านั้นจึงขึ้นอยู่กับ อ.ก.พ. กรมของ
 สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ และ อ.ก.พ. สำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีฐานะเป็น
 อ.ก.พ. กระทรวง เนื่องจากสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ เป็นทบวงการเมือง
 เทียบกรมสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี บรรดากฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในทางการบริหารงานบุคคล
 สำหรับข้าราชการพลเรือนเหล่านี้กฎเกณฑ์ของ ก.พ. โดยตรง มีค้ำขึ้นอยู่กับกฎกระทรวงฯ
 แต่ประการใด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเจ้าหน้าที่หน่วย ก.ม. เป็นข้าราชการพลเรือนชั้น
 อยู่กับ ก.พ. มีข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ซึ่งขึ้นอยู่กับ ก.ม. แต่อย่างใด แต่กลับ
 ต้องมาทำงานในเรื่องการบริหารงานบุคคลของ ก.ม. เพราะฉะนั้น ความโน้มเอียงที่เขา
 จะนำกฎเกณฑ์และหลักปฏิบัติของ ก.พ. มาใช้กับข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยจึงมีอยู่
 เป็นอันมาก

ก้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้อย่างเต็มที่ว่างานการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน
 ในมหาวิทยาลัยเป็นงานฝากให้เจ้าหน้าที่เหล่านั้นจัดทำ ไม่ใช่เป็นงานในหน้าที่ราชการของ
 เขาโดยตรง

บทบาทของเจ้าหน้าที่หน่วย ก.ม. ในการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ
 พลเรือนในมหาวิทยาลัย

เมื่องานของ ก.ม. และ อ.ก.ม. วิสามัญเป็นงานฝากให้ข้าราชการในแผนก
 ประมวลสถิติและชีวประวัติ สำนักงานเลขานุการ สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ จัดทำ
 ถึงกล่าวแล้ว บทบาทของเจ้าหน้าที่ถึงกล่าวในการพิจารณาของ ก.ม. และ อ.ก.ม.
 วิสามัญแทบจะไม่มีสำคัญอันใดเลย นอกจากการจักระเบียบวาระการประชุม ทั้งนี้

เพราะเจ้าหน้าที่เพียงแต่สรุปรวบรวมคำขอของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แล้วเสนอต่อที่ประชุม
 เท่านั้น คำขอและคำชี้แจงของมหาวิทยาลัยที่ส่งมา เจ้าหน้าที่ก็เพียงแต่ส่งต่อไปให้กรรมการ
 แต่ละท่านอ่านพิจารณาเอาเอง การเสนอเรื่องขึ้นต่อกับเลขาธิการสภากรศึกษาแห่งชาติ
 ซึ่งเป็นกรรมการและเลขาธิการของ ก.ม. อีกตำแหน่งหนึ่งทั้งสิ้น ซึ่งนับว่าเป็นผลเสียต่อวิ
 ภากรบริหารงานบุคคลอยู่มาก เพราะเหตุว่าเจ้าหน้าที่ทางการบริหารงานบุคคลจะต้องมี
 ความรู้ความสามารถ มีวุฒิสูงและถนัดทางด้านศึกษาเล่าเรียนในทางวิชาการด้านการบริหาร
 งานบุคคลมาโดยเฉพาะ สามารถศึกษาและวิเคราะห์ถึงสภาพการณ์และเหตุผลการ
 ขอมอบอย่างละเอียดถี่ถ้วนรอบคอบ เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดขึ้นได้ ก็จะต้องเป็นการที่มาก
 ขึ้น และจะทำเช่นนั้นได้ก็ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่เป็นนักวิชาการที่มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่
 ของตนโดยตรงในอันที่จะเป็นผู้ชำระรักษาไว้ซึ่งความเที่ยงธรรมนั้นเอง มีประสิทธิภาพ
 และความเจริญก้าวหน้าของการบริหารงานบุคคลสมัยใหม่ เจ้าหน้าที่จะต้องกล้ารับผิดชอบ
 มีเหตุผลและกล้าแสดงความคิดเห็นในกรณีที่เกี่ยวข้องตามหลักวิชาการ เพื่อให้การพิจารณาของ
 กรรมการ เป็นไปโดยถูกต้องสมบูรณ์ทั้งในทางหลักวิชาการ และความเป็นจริงเพราะเกี่ยว
 ข้องกับผลประโยชน์ของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และระบบการบริหารงานบุคคล
 อีกด้วย คณะกรรมการนั้นอาจเป็นเพียงแต่ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีฐานะทำนอง "สมักรเด่น"
 ไม่สามารถศึกษาติดตามรายละเอียดของเรื่องได้ เจ้าหน้าที่จึงต้องเขารับผิดชอบในเรื่อง
 ดังกล่าวแล้ว นอกจากนี้ยังปรากฏว่าการประชุมของ ก.ม. ก็คือ ของ อ.ก.ม. วิสามัญแต่ละ
 คณะ ก็ประชุมกันไม่ค่อยครั้งนัก ทำให้งานต้องค้างคั้งอยู่มาก ควรจะประชุมกันได้ครั้ง
หนึ่ง ๆ ก็ต้องคอยติดตามนัดหมายกรรมการแต่ละท่านจะต้องมีเวลาว่างจากงานประจำ
ของแต่ละคนเสียก่อน และบ่อยครั้งที่ปรากฏว่ามีกรรมการนัดประชุมกันเรียบร้อยแล้ว แต่ถึงวัน
ประชุมก็ต้องเลื่อนไป เพราะกรรมการสำคัญที่เป็นประธานไม่ว่าง ทิศราชการก่อนที่อัน
 ฉะนั้น จึงทำให้ไม่มีเวลาพิจารณาถ่วงถ่วงเรื่องอย่างละเอียดพอประชุมกันได้ก็มานั่ง
 ผ่านเรื่องไปให้เสร็จไปคราวหนึ่ง ๆ การปฏิบัติเช่นนี้ทำให้ข้าราชการมหาวิทยาลัยที่ต้อง
 รอการพิจารณาเลื่อนขั้น ต้องเสียสิทธิในการพิจารณาความดีความชอบในปิดักไป เพราะได้
 รับการเลื่อนขั้นมาไม่ครบรอบปีกันเป็นจำนวนมาก

การบริหารงานบุคคลโดยทั่วไปของข้าราชการพลเรือนในประเทศไทยทุกหน่วยก็มักปรากฏเป็นเช่นนี้ เพราะมักไม่ใช้บุคคลผู้มีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถทางด้านการบริหารงานบุคคลให้เป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงาน แต่ไปใช้บุคคลซึ่งไม่มีวุฒิชั้นปริญญาหรือมีวุฒิชั้นปริญญาแต่ไม่ใช่สาขาวิชาการบริหารงานบุคคลมาปฏิบัติหน้าที่ เพราะฉะนั้น ส่วนใหญ่ของเจ้าหน้าที่ที่ทำงานกันนี้จึงเป็นผู้ไม่มีความสามารถพอ มีทัศนคติและความรู้สึกนึกคิดแคบหรือมีอคติ และไม่มีความกล้ารับผิดชอบงานในหน้าที่เพียงพอ การบริหารงานบุคคลของประเทศ และผลประโยชน์ตลอดจนขวัญของข้าราชการที่ทำงานรับใช้ประเทศชาติต่างก็ได้รับผลกระทบกระเทือน ซึ่งนับว่าเป็นการถ่วงความเจริญก้าวหน้าของการบริหารงานบุคคลของประเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งสมควรที่จะได้รับการแก้ไขปรับปรุงโดยเร็วที่สุด

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาในบทนี้จะเห็นได้ว่า การบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย กระทำกันในรูปของคณะกรรมการ และตัวบุคคลที่มาเป็นคณะกรรมการไม่ว่าจะเป็น ก.ม. อ.ก.ม.วิสามัญ ฯลฯ นั้น ประกอบด้วยบุคคลภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งไม่สู้จะมีความรู้ความเข้าใจที่ในปัญหาและบทบาทของมหาวิทยาลัยส่วนมากเป็นข้าราชการพลเรือนที่ทำงานอยู่กับทาง ก.พ.มานาน และมักจะพิจารณาตัดสินปัญหาการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยไปในทำนองข้าราชการพลเรือนทั่ว ๆ ไปที่ขึ้นอยู่กับ ก.พ. ทั้งสิ้น เพราะมีประสบการณ์และความชำนาญในทำนองนี้มาเป็นประจำโดยตลอดมาเป็นเวลาช้านาน กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ก็ยังคงใช้มาตรฐานของ ก.พ.เป็นส่วนใหญ่ เกือบจะพูดได้ว่าใช้เกือบทั้งหมด จะมีผิดแปลกแตกต่างกันก็เป็นส่วนน้อยเหลือเกิน นอกจากนี้ อ.ก.ม.วิสามัญถึง ๒ คณะ ก็เป็นบุคคลหรือผู้อำนวยการตำแหน่งต่าง ๆ ในราชการชุกเกี่ยวกับของ ก.พ.มีสถานที่ประชุมพิจารณาเรื่องข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยอยู่ที่สำนักงาน ก.พ. เจ้าหน้าที่ผู้กลั่นกรองเรื่องในชั้นต้นเพื่อให้สะดวกแก่การพิจารณาของ อ.ก.ม.วิสามัญ เช่น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการพิจารณาคุณวุฒิของข้าราชการ ก็เป็นเจ้าหน้าที่ของ ก.พ. เพราะเมื่อเวลาที่เจ้าหน้าที่ของ ก.ม.รวบรวมคำขอของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ส่งไปให้อนุกรรมการวิสามัญพิจารณานั้นก็ต้องส่งไปที่เจ้าหน้าที่แผนกคุณวุฒิของ ก.พ.ก่อน เนื่องจากเป็นกรรมการคณะเดียวกัน จึงรวบรวม

เรื่องเสนอทั้งของข้าราชการพลเรือนทั่วไป กับข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ในคราวเดียวกันเป็นแต่เวลาเขียนมติในรายงานการประชุมเขียนแยกกันเป็นคนละรายงานการประชุมเท่านั้น นอกจากนั้นมติ ก.ม.ในการตั้ง อ.ก.ม.วิสามัญ เช่น อ.ก.ม.วิสามัญพิจารณาคุณสมบัติก็ยังไม่แจ่มชัดว่า เพื่อให้การพิจารณาคุณสมบัติของข้าราชการมหาวิทยาลัยได้เป็นไปอย่างไคร่คัม และมาตรฐานเดียวกันกับของข้าราชการพลเรือนทั่วไป จึงเห็นสมควรแต่งตั้ง อ.ก.พ.วิสามัญพิจารณาเรื่องนี้ของ ก.พ.เป็น อ.ก.ม.วิสามัญพิจารณาเรื่องนี้ของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยด้วย ทั้ง ๆ ที่วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง ก.ม.ขึ้นมาก็โดยที่ได้พิจารณาเห็นว่าลักษณะของงาน ข้าราชการมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่นั้นหนักไปในทางวิชาการและความรอบรู้ของตัวบุคคลซึ่งต้องการความเป็นอิสระ และเสรีภาพของความคิดตลอดจนการปฏิบัติ กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้กับข้าราชการพลเรือนทั่วไป ไม่เหมาะสมกับงานของมหาวิทยาลัย การพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลื่อนชั้น อัมคัม และขึ้นเงินเดือนของข้าราชการของ ก.พ.เป็นไปอย่างเข้มงวดกวดขันมากนัก ซึ่งในความเห็นของมหาวิทยาลัยเป็นการตัดทอนสิทธิของข้าราชการเกินไป อีกทั้งแนวการพิจารณาและหลักการพิจารณาก็ไม่เหมาะสมในอันที่จะส่งเสริมงานของมหาวิทยาลัย ทำให้มหาวิทยาลัยซึ่งตามปกติก็หาผู้มีความรู้สูงมาปฏิบัติงานยากอยู่แล้ว ต้องประสบปัญหาการขาดแคลนบุคคลากรผู้มีความรู้ความสามารถที่หนักขึ้นไปอีก ฉะนั้น จึงตั้ง ก.ม.ขึ้นมาเพื่อที่จะแยกแองงานคานการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ออกมาเป็นอิสระต่างหากจาก ก.พ. เพื่อพยายามส่งเสริมช่วยเหลือผลประโยชน์ข้าราชการมหาวิทยาลัย ในอันที่จะให้มีการดึงดูดใจให้มีคุณสมบัติสูงเข้ามารับราชการในมหาวิทยาลัย โดยพยายามที่จะให้มีการลดความเข้มงวดกวดขันในการพิจารณาลงกว่าที่ ก.พ.เคยปฏิบัติมาเพื่อให้ต่างกับข้าราชการอื่น ๆ จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ตามความคิดในการจัดตั้ง ก.ม.ขึ้นนี้เป็นของดี แต่ครั้นเมื่อลงมือปฏิบัติเข้าจริง ๆ การณ์กลับเป็นตรงกันข้าม เช่น ที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดนี้ จึงเห็นได้ว่า ก.ม.มิได้ปฏิบัติกรให้เป็นผลสำเร็จสมจุดมุ่งหมายในการจัดตั้ง ก.ม.ขึ้นแต่อย่างใด.